zákona a doplňujících norem (upozorňuji zvláště na pěknou tabulku zaměstnaneckých kategorií, podléhajících pojištění a množství příkladů výpočtu dávek, vzatých z praxe) a na text zákona s poznámkami, kde podávají výklad jednotlivých pojmů a ustanovení, přidržujíce se interpretační praxe Všeobecného pensijního ústavu, po případě vyšších instancí. Zde je také pod čarou uvedena bohatá judikatura, zejména nejvyššího správního soudu a vrchního pojišťovacího soudu. Důvodem tohoto rozdělení byla snaha dáti v souborném popisu i čtenáři věci neznalému přehled o hlavních zásadách zákona, jeho pojmech a spojitosti jednotlivých ustanovení, tedy dáti mu jakousi průpravu pro pochopení vlastních ustanovení zákonných, byť komentovaných. Není pochyby, že tím kniha obsahově velmi získala. Naproti tomu nelze zamlčeti, že tím poněkud utrpěla přehlednost knihy. Autoři, nechtěli-li se opakovati, musí činiti v poznámkách k zákonu odkazy na souborný výklad. V textu tohoto výkladu jsou pak na př. otiskovány jiné právní normy potřebné pro použití pensijního zákona (na př. §§ 26—28 nař. č. 8/28 o doručování), pokud nejsou otištěny v přílohách (v 3. dílu knihy), dále jsou již zde pod čarou otisknuty i některé judikáty (na př. nejvyššího soudu o náhradě škody pro nepřihlášení k pojištění).

Ukazuje se též zde — jako už jinde častěji —, že t. zv. »kapesní formát« zákonů u větších komentářových prací není již vhodný. Poněvadž se na jedinou stránku mnoho nevejde, nutno věci týkající se téže otázky otiskovati na různých stránkách. Ale nehledě k tomu, je jisto, že obšírnou komentací se též vlastní text zákona roztříští mezi výkladem a judikaturou na množství stránek a stává se též nepřehledným, zejména pro rychlé vyhledání několika souvislých ustanovení a pod. Kniha pak nabývá přílišného objemu, takže se už dávno nevejde do kapsy, aby se mohla právem zváti kapesním formátem. To vše ovšem není výtka autorům, nýbrž zavedené nakladatelské tradici formátové, která m. j. na tomto případě se ukazuje už překonanou pro složitost právních norem a poměrů. Naopak autoři se své strany učinili vše pro přehlednost knihy, tak zejména velmi důkladným věcným rejstříkem.

V celku dlužno knihu označiti za znamenitou příručku, která o všech otázkách z oboru pensijního pojištění informuje způsobem dosud nejzevrubnějším a nejúplnějším. Doc. Dr. Zdeněk Neubauer.

VOJTECH BADÍK: *Prechodné ubytovanie vojska na Slovensku a Podk. Rusi.* Turč. Sv. Martin, 1933, 8⁰, str. 62. Cena Kč 11.—. — Prechodné ubytovanie vojska pri zvláštnych príležitostiach, menovite pri prechodoch, koncentráciach, cvičeniach v zbrani a iných dočasných príležitostiach, je veľmi dôležitou a zodpovednou úlohou nie len vojenskej ale aj politickej správy. A preca neboly dosiaľ súborne sosbierané, s platnými čsl. zákonmi srovnané a preložené na túto otázku sa vzťahujúce početné predpisy, následkom čoho dochádzalo, pre neznalosť príslušných ustanovení, k mnohým nedorozumeniam a ťažkostiam. Autor vykonal sostavením tejto pečlivej a prehľadnej príručky, opatrenej podrobným obsahom a abecedným ukazovateľom (registrom), veľmi záslužnú prácu jak v prospech zainteresovaných úradov a majiteľov domov a pozemkov, tak aj k dobru vojenskej správy. — pp —

PRAVIDLÁ POLICAJNÉHO TRESTNÉHO POKRAČOVANIA A TRESTNÉHO STOPOVANIA NA SLOVENSKU A PODKARPATSKEJ RUSI. Sostavili Vojtech Badík a Andrej Stašik. Vyd. vlastným nákladom v Trenčíne, 1933, 8⁰, str. 470. Cena Kč 50.—. — Roztrúsenosť a nesnadná prístupnosť mnohých predpisov týkajúcich sa policajného trestného pokračovania a stopovania viedla autorov tejto obsiahlej príručky k snahe po sostavení všetkých ustanovení zákonných, i nariadení a výnosov ústredných úradov, ako aj rozhodnutí N. S. S., vzťahujúcich sa na policajný proces pred administrativnymi a obecnými úradmi. Autori, veľmi

správne, pojali do svojej sbierky aj patričné predpisy trestného práva hmotného, trestného poriadku súdneho, policajného trestného poriadku, policajného jednacieho poriadku, pravidlá policajného trestného stopovania, úpravu evidencie, vyúčtovania a manipulovania s peniazmi plynúcimi z peňažných trestov, vymeraných administratívnymi vrchnosťami za priestupky, ďalej z titulu trôv pokračovania, odškodného, poriadkových pokút atď. K jednotlivým ustanoveniam sú pripojené pre praktikov veľmi cenné vzorky (formuláre) rôznych podání, žiadostí, rozhodnutí, zápisníc, evidenčných záznamov atď. Prehľad po celej, rozsiahlej materii umožňuje podrobný systematický a abecedný obsah, vlastne register. Nárok na vedeckú cenu si táto príručka, vydaná hlavne k uľahčeniu práce praktikov, nečiní. Svojmu účelu však plne vyhovuje a preto ju možno vrele odporúčať. — pp —

JUC. KAROL REBRO: *Dissens v kauze pri tradicii.* (Práce zo semináru práva rímskeho č. 2, Bratislava 1934.) — Heyrovský vo svojich Dejinách a systéme, tomto dosiaľ neprekonanom sprievodcovi prvých krokov všetkých tých, kto u nás začínajú študovať rímske právo, uvádza na str. 226, v kapitole o tradícii: »zda převádí se vlastnictví tradicí, i když jest mezi převodcem a nabyvatelem nedorozumění v příčině kausy tradiční, bylo sporno« a pripojuje dva slávne kontroverzné texty k tejto otázke sa vzťahujúce — Julianov D 41, 36, ktorý prehlasuje, že dissensus v kauze neprekáža účinkom tradície a Ulpianov D 12, 1, 18 vyslovujúci názor opačný — poznamenávajúc k obidvom fragmentom, že »dosah, ba sama existence sporu není mimo vší pochybnost, ježto oba texty jsou asi interpolovány«. Takéto miestá v učebnici majú v sebe niečo prťažlivého, čo budí zvedavosť a snahu, preniknúť hlbšie do nadhodeného problému, ktorej výsledkom bývajú často veľmi zdarilé práce, v tichej pýche predčítané na seminárnych svičeniach.

Po krátkom objasnení pojmov tradície, kauzy v objektívnom a subjektívnom smysle a postavení týchto v modernom zákondárstve, načrtáva autor historický vývoj doktrín o povahe tradície, rozdelujúc tieto na učenie čiste abstraktné (Savigny), modifikované abstraktné (Schulz, Budil), čiste kauzálne (Lenel, Pernice, Bonfante a j.) a modifikované kauzálne (Heyrovský, Boháček), zkúma vliv zaplatenia kúpnej ceny na účinnosť tradície, vykladá o podstate a funkcii odstupnej listiny katagrafé pri prevodu nemovitostí na východe (pôvodne obdoba dnešnej inštitúcie intabulovania, neskôr čosi jako notárska listina) a tejto pričíta zatlačenie klasickej hmotnej tradície skriptúrnym aktom.

Po tomto úvode venuje pozornosť vlastnému problému: bol dissens v kauze pri tradícii dôvodom, aby nenastaly translačné účinky tradície alebo bolo nedorozumenie medzi stranami ohľadom kauzy irrelevantné, čili: bola tradícia v klasickom práve jednaním kauzálnym alebo abstraktným? Ktorý z hore citovaných textov je interpolovaný, Ulpianus a či Julianus? Bola snáď povaha tradície sporná už v dobe klasickej a kompilátori túto kontroverziu nezbadali a prevzali ju nedopatrením do kodifikácie? Aké konštrukcie a hypotézy vyslovila novodobá romanistika v tejto veci?

Zpôsob, akým odpovedá autor na tieto otázky a na podklade kritiky nesčetných pokusov o rozriešenie antinomie medzi oboma fragmentami samostatne rekonštruuje obsah pôvodného textu Julianovho a dochádza k záveru, ďa ktorého bola tradícia právnym jednaním kauzálnym v dobe klasickej a abstraktným u byzantských právníkov, zasluhuje si najväččieho obdivu a uznania. Hodnotnú prácu Rebrovu vítame aj jako prvú romanistickú studiu slovenskú. Dr. Nora Budínová.

BIBLIOGRAFIE SOCIALISMU. Soupis knih i revuálních, časopiseckých a novinářských článků za rok 1933. Svazek II. Prací Výzk. ústavu děln. při Děln. akademii red. Václav Běhounek. S předml. prof. V. Pa-